

DAVID CAJTHAML / Ani jeden den bez čáry

*Sněží
mi na bradavky
trpké
vločky
když vidím
sedm otvorů
na Tvé
hlavě
vystavovala jsi je
kolemjdoucím
(cestou domů)
pak v pokoji
nahmatal
jsem Ti
v podpaží
dvířka
k
lechtivému
smíchu*

19. 10. 2013, Makotřasy

Co byste řekli o autorovi takových veršů?

Dennodenně vypustí na svém Facebooku do tohoto tekutého světa nový obrázek. Nulla dies sine linea, ani den bez čáry. To, co po léta vede tohoto básnívce k naplňování hesla řeckého malíře Apella (*370 př. n. l.), není vůle antického umělce jít proti zahálce. Je to přetlak. Tu do půli lýtek, tu po kolena, tu a tam po krk (nad hlavu zřídka) brodí se David Cajthaml, autor citované básně, vodami nevědomí. Jeho tvorba vychází jednak ze snově asociativního principu, druhak má docela systematický deníkový charakter. Deníky jej provázejí celý (umělecký) život. Větší soustavnost můžeme začít sledovat v letech 2004 – 2005, kdy vznikla série denních monotypů. V roce 2014 začal dávat na Facebook každý den jednu milostnou báseň s fotografií. Poté, co dosáhly počtem stovky, vydal je ve sbírce “Pudřenka”. Na přelomu roku 2015 a 2016 začal denní serii kreseb z prostředí psychiatrické ordinace, a asi v roce 2017 se tato původně programová série proměnila do denních volných kreseb doprovázených texty, v nichž pokračuje dodnes.

Data se u Cajthamla stávají součástí obrazu, kresby či grafiky, řadí se do záznamů den po dni, připomínající listy kalendáře. Že je to práce také systematická, prozrazují třeba ikonky, jež si vytvořil pro některé opakující se činnosti (například plavání zastupuje ladná dvojkřivka vlnky s hlavičkou plavce). Tedy dokumentační charakter na straně jedné, na druhé velký příděl snivosti, a výtvarně zachycených asociací. Psychoterapeutickou metodu volných asociací vynalezl zakladatel psychoanalýzy Sigmund Freud. Spočívá ve volném plynutí myšlenek bez jakékoli cenzury svědomí, rozumu, morální či estetické. Díky nekorigovanému toku asociací se můžeme dobrat nevědomých obsahů naší mysli a zbavit se tak mnohého vnitřního pnutí, způsobujícího bolesti duše. Na přelomu 19. a 20. století to bylo převratné, takové ven vybulavší obsahy nevědomí byly zarážející a patřily pouze na psychoanalytické lehátko. Naše doba takřka nezná tabu a jen tak se nějakým obsahem z hlubin cizího nevědomí nenecháme zaskočit. Davidovy vlastní psychoanalytické sondy skrze denní obrazy a fantazie přesto občas zaskočí. Chtělo by se říci: vyhřezlé plotýnky páteře spodní mysli. Systematický a dlouhodobý přístup umělce k osobním obsahům spolu s výsledovatelnou linií asociace - imaginace – hra ale ohlazuje drsný, ostrý osobní povrch v balvan či valoun. Ano, občas obtížný, obtěžující, těžký. Ale uchopitelný a často z hloubi společný. Navenek insitní charakter Davidovy výtvarné poezie vyplývá z dekadentně modifikovaného surrealistického přístupu, vycházejícího z fascinace Thanatem, pudem smrti, a jeho nerozlučným dvojčetem Erotem. Do krabičky art brut však Cajthaml rozhodně nepatří. Kde se umane, je dokonalý, bravurní, přesný ve výrazu, potřebném k vyjádření myšlenky. V tísnivém pocitu nám zhoupne žaludek, jinde radostně rozruší a nechybí mu vtip. Má vhléd.

Pole působnosti Davida Cajthamla (*1959) je široké a vejdou se na něj disciplíny od scénografie, kterou vystudoval spolu s architekturou, přes volnou malbu, grafiku, keramickou tvorbu, práci se sklem, autorské knihy až po vyjadřování čistě múzické. Je spoluzakladatelem kapely DekadentFabrik, autorem hudby k některým představením Arnošta Goldflama atd. Výčet činností této renesanční osobnosti současnosti by mohl pokračovat do šíře i hloubky, neboť David Cajthaml je nevysychající studna snů, představ i skutků.

Galerie Klatovy / Klenová, příspěvková organizace Plzeňského kraje

Zámek Klenová 28. 5. – 25. 8..2019

Kurátorka výstavy Lucie Šiklová

Grafický design Helena Šantavá

Tisk: DRAGON PRESS s.r.o.

Instalační práce: Instalační skupina Galerie Klatovy / Klenová

David Cajthaml

*11. 1. 1959 v Praze, od roku 2004 žije v Makotřasech

Studia

1979-85 Vysoká škola uměleckoprůmyslová, Praha, Atelier architektury a scénografie (prof. Josef Svoboda)

Samostatné výstavy

pravidelně vystavuje v knihkupectví a galerii KAVKA, Praha

2018 Výstava obrazů, kreseb a grafik Davida Cajthamla, Městské muzeum Rýmařov

Synchron u psychiatra, spolu s Buddy Ungrad, Nitranská galéria, Nitra, Slovensko

Čekárna (spolu s Lubošem Plným) galerie ProArte, Praha

Kresby psychiatrů, Muzeum umění Olomouc

2017 Obrazy kresby, Hvězdárna Zlín

Kresby psychiatrů, Divadlo 29, Pardubice

2016 Galeria Cit, Bratislava

Galerie Rudolfinum, Mikulov

Galerie Emila Juliše, Louny

2015 Galerie Okno, Osvračín

2014 Městská knihovna Rýmařov a Galerie u stromu poznání, Rýmařov

2014 Geografie duše, Vrchlického divadlo v Lounech

2013 Kresby a Grafika, Diakonie Litoměřice

2013 Divadlo husa na provázku, Foyer, Brno

2012 Galerie Středokluky

Grafika, galerie Werkbank Lana, Lana, Jižní Tyrolsko, Itálie

2012 Letohrádek Hvězda, Památník národního písemnictví, Praha

2011 Galerie Makráč, Praha

Galerie Octopus a Městské muzeum v Rýmařově (grafika)

2010 Galerie U Betlémské kaple (spolu s M. Cihlářem)

Sládečkovo vlastivědné muzeum v Kladně

2008 Galerie Josefa Sudka, Praha

2005 Beldam Gallery, Brunel University, Londýn

2004 Divadlo Archa, Praha

2002 Gallery Artra, Nieu Vennepe, Holandsko

2000 Divadlo Archa, (s Joris Jan Bos, fotografie), Praha

1997 Jubileiní Synagoga, Praha

Gallery Artra, Nieu Vennepe, Holandsko

1996 Galerie Fronta, Obrazy a kresby 1982-1996, Praha

1994 - V.I.P. salon, Letiště PRAHA, Praha

Sudhaus, Tübingen, SRN

Project for PEN klub, Divadlo Na Zábradlí, Praha, (spolupráce - Friedrich Förster)

1993 Galerie „U Řečických“, Praha

Galerie V. Špály, Praha (spolupráce - Friedrich Förster)

1992 ECC, Pálffyho palác, Praha

Festival der Künste, Bad Gleichenberg, Rakousko

Café Lávka, Praha

1991 Schloss Almoshoff, Norimberk, SRN

Ryté kresby, Bad Gleichenberg, Rakousko

1990 Obrazy a kresby 1982-1990, Oblastní galerie Vysočiny, Jihlava

Artistes à la Bastille, Bastille, Paříž

1989 Galerie VŠ Klub, Brno

Five Painted Windows, St. Gallen, Rakousko

1988 Galerie Delta, Praha

Scénografie a kostýmy, plakáty pro divadlo (výběr)

Hebbel Theater Berlin (West), I. Stravinskij – Pulcinella

Ha-Divadlo, GUMA, Dcery národa, Lidská tragikomedie, Písek, Idiot

Divadlo na Provázku, Shakespearománie II.

Divadlo na Zábradlí, Psí Valčík

Klicperovo Divadlo, Já je někdo jiný

Divadlo Archa, Něžné knoflíky, Voyer, Masochista, Maniak

Hudební projekty

1979-82, Energie G

11. 1. 1980, Kilhets

1995-2002, Ševcovský POP

2004 autorské CD Davun (Black Point Music)

2006 hudba k představení Masochista, A. Goldflam, Divadlo Archa

2007 hudba k představení Maniak, A. Goldflam, Divadlo Archa,

2008 autorské koncerty s hosty, hudba složená na popud Otto M. Urbana (později z projektu vzniká kapela DekadentFabrik)

2009 spolupráce s Monikou Načevou, dvě písně (původně S. Gainsbourg) pro vernisáž výstavy Dekadence (Arbor Vitae) v Bruselu vydána vinylová deska

2009, spolu s Ottou M. Urbanem zakládá kapelu DekadentFabrik

Realizace

1992 Realizace v architektuře, sochy pro park v Bad Gleichenberg ,Rakousko, grafiti - Brusel, Belgie, 5 hrnků, malba a objekty na zdi, Maglione, Itálie, vitráže v soukromých vilách, Praha

Zastoupení

Národní galerie v Praze, Památník národního písemnictví, Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Beldam Gallery, Brunel University, Londýn a další státní a soukromé sbírky v Čechách a zahraničí